

Nr 37

Memorial angående verkställd granskning av Stiftelsen Riksbankens jubileumsfonds verksamhet och förvaltning.

I enlighet med föreskrift i § 12 av gällande stadgar för Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond har stiftelsens styrelse den 23 februari 1966 avgivit bifogade berättelse över stiftelsens verksamhet och förvaltning under år 1965 (*bilaga 1*). Berättelsen har avlämnats till bankoutskottet och till riksdagens revisorer, vilka senare efter verkställd granskning av stiftelsens verksamhet avgivit bifogade revisionsberättelse (*bilaga 2*). Till riksdagens revisorers berättelse har fogats en inom riksbankens revisionsavdelning utarbetad P.M. angående granskningen av stiftelsens räkenskaper. Utöver dessa handlingar har utskottet haft tillgång till de vid sammanträdena med stiftelsens styrelse under år 1965 förda protokollen ävensom en av ordföranden i stiftelsens styrelse professor Torgny Segerstedt till riksdagens revisorer ingiven, den 21 april 1966 dagtecknad skrivelse.

Av revisionsberättelsen framgår att riksdagens revisorer vid sin granskning av styrelsens berättelse med däri intagen balansräkning samt vinst- och förlusträkning icke funnit anledning till erinran. Revisorerna har dock understrukit angelägenheten av att — på sätt förutsatts i riksbankens revisionsavdelnings ovannämnda P.M. — en närmare precisering kommer till stånd av ordförandens och kanslichefens befogenheter i kameralt avseende samt att för fondens medelsförvaltning upplägges ett mera rationellt bokföringssystem.

I sagda P.M. anföres härutinnan bl. a. följande:

Instruktion eller annat hos styrelsen protokollfört beslut saknas beträffande ordförandens och kanslichefens befogenheter. Det torde vara nödvändigt att styrelsen fastställer gränserna för styrelsens, ordförandens och kanslichefens kompetensområden i fråga om förvaltningen och dispositionen över fondens likvida medel samt utfärdar bemyndigande beträffande rätt att utanordna medel.

— — —

Kommittén för utredning rörande riksbankens jubileumsfond uttalade i skrivelse till riksdagen den 14 april 1964, att det för inkomst- och utgiftsredovisningen torde vara lämpligast att inrätta en deltidstjänst (jfr BU:s utl. 44/1964 sid. 31, sista stycket). Det är önskvärt — för att inte säga nödvändigt — att denna deltidstjänst omgående tillsättes. Den person, som erhåller denna tjänst, bör få i uppdrag att snarast — lämpligen i samråd med någon representant för riksbankens revisionsavdelning (eventuellt även någon för riksdagsrevisorernas kansli) — lägga upp en fullständig bokföring för fonden med tillämpning från och med verksamhetsåret 1966.

Utskottet förutsätter att de gjorda påpekandena beaktas av stiftelsens styrelse och finner inte anledning att därutöver göra något uttalande i detta ämne.

I övrigt har utskottet vid sin granskning av ovannämnda handlingar icke funnit något förhållande som påkallat särskilt yttrande från utskottets sida.

Aberopande vad här anförts hemställer utskottet,

att styrelsen för Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond
må tillerkännas ansvarsfrihet för stiftelsens verksamhet och
förvaltning under år 1965.

Stockholm den 17 maj 1966

På bankoutskottets vägnar

C. G. REGNÉLL

Närvarande:

från första kammaren: herrar Ståhle, Gustaf Henry Hansson, Ake Larsson, Palm, Lundberg, Larfors och Mattsson;

från andra kammaren: herr Regnéll, fru Renström-Ingenäs, herrar Berglund, Franzén i Metala, Börjesson i Glömminge, Haglund, Gustavsson i Ängelholm och Ullsten.

Till Riksdagen

Styrelsen för Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond får härmed avgiva berättelse över stiftelsens verksamhet och förvaltning under år 1965.

Till ledamöter och suppleanter i styrelsen för tiden den 1 april 1965—den 31 mars 1968 har utsetts:

professor Torgny Segerstedt (ordförande)

suppleant: professor Folke Lindberg

professor Arne Müntzing

suppleant: professor Erik Rudberg

professor Bror Rexed

suppleant: professor Arne Tiselius

professor Ingvar Svennilson

suppleant: docenten Lennart Holm

riksbankschefen Per Åsbrink

suppleant: bankdirektören Arne Callans

ledamoten av första kammaren herr Lennart Geijer

suppleant: ledamoten av andra kammaren herr Hans Hagnell

ledamoten av andra kammaren fru Elisabet Sjövall

suppleant: ledamoten av andra kammaren fröken Astrid Bergegren

ledamoten av första kammaren herr Olle Dahlén

suppleant: ledamoten av första kammaren herr Per Hilding

ledamoten av andra kammaren herr Bo Martinsson

suppleant: ledamoten av första kammaren herr Tage Johansson

ledamoten av första kammaren herr Nils Theodor Larsson

suppleant: ledamoten av andra kammaren herr Erik Grebäck

ledamoten av andra kammaren fröken Blenda Ljungberg

suppleant: ledamoten av första kammaren herr Carl Eskilsson

Vid konstituterande sammanträde den 6 maj 1965 utsågs herr Åsbrink till vice ordförande i styrelsen.

F. d. professorn vid Columbia University i New York Hans L. Zetterberg har förordnats att under tiden den 1 september 1965—den 31 augusti 1966 vara chef för fondens kansli.

Styrelsen har under året sammanträtt tre gånger, nämligen den 6 maj, den 7 oktober och den 3 december. För förberedande behandling av vissa till fonden inkomna ansökningar har tre arbetsgrupper varit verksamma.

Fonden har genom två styrelseledamöter varit företrädd vid en av 1964 års naturresursutredning den 8 september 1965 anordnad informationskonferens rörande kvicksilver.

Till behandling i fondstyrelsen har under året upptagits 48 ansökningar, inklusive delprojekt, om anslag å sammanlagt i runt tal 15 miljoner kronor. Av dessa framställningar har 19, avseende anslagsbelopp å tillhopa cirka 5 miljoner kronor, helt eller delvis bifallits. Anslag har, såsom framgår av bifogade sammanställning (bil. A), beviljats med sammanlagt 2 176 344 kronor, fördelade med 167 000 kronor för år 1965, 926 271 kronor för år 1966, 594 389 kronor för år 1967 och 488 684 kronor för år 1968. 9 ansökningar, upptagande belopp å tillhopa cirka 2,6 miljoner kronor, har avslagits. 20 ärenden, avseende begärda bidrag å totalt cirka 7,5 miljoner kronor, var under behandling vid verksamhetsårets utgång. Under år 1965 har med anledning av inkomna ansökningar utbetalats anslag med sammanlagt 167 000 kronor, varjämte för beredning av tre forskningsuppslag lämnats bidrag med sammanlagt kronor 5 436: 35 (bil. B).

Administrationskostnader m. m. under år 1965 har uppgått till kronor 111 280: 19 enligt bilagda specifikation (bil. C).

Förvaltningen av fondens medel har handhafs av riksbanken, och fondens ställning per den 31 december åren 1964 och 1965 har redovisats såsom bilaga II till riksbanksfullmäktiges berättelse om bankens tillstånd, rörelse och förvaltning under år 1965. Därav framgår bl. a. att 1964 års ränteöverskott utgjorde kronor 16 297 862: 01, att till fonden under år 1965 influtit räntor till ett belopp av kronor 17 434 707: 50 och att under sistnämnda år utbetalats 17 000 kronor utgörande upplupna räntor i samband med obligationsköp. Då fondens ovan angivna och i bil. B och C specificerade utgifter uppgått till sammanlagt kronor 283 716: 54, blev fondens överskott sagda år kronor 17 133 990: 96.

I riksbanksfullmäktiges berättelse har intagits följande utdrag ur räkenskaperna för Riksbankens jubileumsfond.

Balansräkning

per 31 december 1964 och 1965

| <i>Tillgångar</i> | 1964 | 1965 |
|--------------------------------------|---------------------|---------------------|
| Statsobligationer..... | Kr. 127 441 625: — | Kr. 126 402 250: — |
| Hypoteksinrättingars obligationer... | » 139 816 500: — | » 141 716 500: — |
| Kommunobligationer..... | » 7 840 000: — | » 18 116 750: — |
| Industriobligationer..... | » 7 584 100: — | » 13 384 100: — |
| På räkning i riksbanken..... | » 26 195: 96 | » 122 972: 96 |
| Postgiro..... | — | » 99 838: 96 |
| | Kr. 282 708 420: 96 | Kr. 299 842 411: 92 |
| <i>Skulder</i> | | |
| Kapitalkonto..... | Kr. 282 708 420: 96 | Kr. 299 842 411: 92 |

Vinst- och förlusträkning

| <i>Utgifter</i> | 1964 | 1965 |
|----------------------------------|--------------------------|--------------------------|
| Utbetalda räntor..... | Kr. 188 864: 58 | Kr. 17 000: — |
| Anslag, adm. kostnader m. m..... | — | » 283 716: 54 |
| Ränteöverskott..... | » 16 297 862: 01 | » 17 133 990: 96 |
| | <hr/> Kr. 16 486 726: 59 | <hr/> Kr. 17 434 707: 50 |
| <i>Inkomster</i> | | |
| Influtna räntor..... | Kr. 16 486 726: 59 | Kr. 17 434 707: 50 |

En fortlöpande räkenskapsmässig granskning av fondens verksamhet och förvaltning har utförts av riksbankens revisionsavdelning. Verksamhetsberättelse för fonden kommer i enlighet med föreskrift i fondstadgarna att överlämnas jämväl till riksdagens revisorer.

Stockholm den 23 februari 1966

TORGNY SEGERSTEDT

| | |
|-----------------------------|-------------------------|
| <i>Per Åsbrink</i> | <i>Arne Müntzing</i> |
| <i>Bror Rexed</i> | <i>Ingvar Svenilson</i> |
| <i>Lennart Geijer</i> | <i>Elisabet Sjövall</i> |
| <i>Olle Dahlén</i> | <i>Bo Martinsson</i> |
| <i>Nils Theodor Larsson</i> | <i>Blenda Ljungberg</i> |

/Sune K. Johansson

Under år 1965 beviljade anslag till forskare

| Diarie- nummer | Projektledare | Projekt | Anslaget avser år | | | |
|---|---|--|-------------------|---------|---------|---------|
| | | | 1965 | 1966 | 1967 | 1968 |
| 4-A | Stevan Dedijer | Forskningspolitiska studier (<i>forskningsprogram</i>) | | 144 413 | 138 700 | 138 700 |
| 8-A | Åke E. Andersson och Rune Jungen | Utvidgning och generalisering av en prognos- och planeringsmodell för regional- och kommunalekonomisk utveckling | | 62 683 | | |
| 11-A | Artur Attman, Oscar Bjurling och Karl-Gustaf Hildebrand | Det svenska välståndets utveckling 1925—1960 (<i>forskningsprogram</i>) | | 40 484 | 45 484 | 40 484 |
| I forskningsprogrammet ingående <i>delprojekt</i> : | | | | | | |
| 11-A/1 | Artur Attman | Verkstadsarbetarnas löner under mellankrigstiden | | | | |
| 11-A/2 | » | Förmögenhetsbildning och inkomstutveckling för vissa grupper i Sveriges fyra största städer 1924—60 | | 63 350 | 58 250 | 58 250 |
| 11-A/3 | » | Hushållsinkomsterna i Göteborgsområdet | | | | |
| 11-A/4 | Oscar Bjurling | Undersökning av taxerings- och mantalslängder i södra Sverige för att utreda hushållens inkomster | | | | |
| 11-A/5 | » | Undersökning rörande industriarbetarnas inkomster i de skånska städerna | | 59 200 | 59 200 | 59 200 |
| 11-A/6 | » | Undersökning av folkskollärares och vissa andra stats- och kommunaltjänstemäns inkomster och förmögenhet | | | | |
| 11-A/7 | Karl-Gustaf Hildebrand | Den solidariska lönepolitiken i Sverige efter andra världskriget: Debatt och verklighet | | 10 300 | 10 300 | 10 300 |
| 11-A/8 | » | Taxeringslängdsundersökningen | | 26 501 | 26 500 | 26 500 |
| 11-A/9 | » | Arbetsmarknads- och lokaliseringpolitiken i Sverige efter andra världskriget | | 10 300 | 10 300 | 10 300 |
| 11-A/10 | » | Textil- och pappersbruksarbetare vid Holmens Bruk: Inkomstutveckling och sociala förhållanden | | 15 150 | 15 150 | 15 150 |

| | | | | | | |
|---|---|--|----------------------|----------------------|---------|---------|
| 12-A | Ingvar Svennilson | Realkapitalundersökningen (<i>forskningsprogram</i>) | | 9 541 | 35 600 | 15 300 |
| I forskningsprogrammet ingående <i>delprojekt</i> : | | | | | | |
| 12-A/1 | Carl-Olof Klingberg, Sven-Åke Böök och Gunnar R. Österberg | Empiriska metodstudier för mätning av det svenska realkapitalet | | 71 358 | 80 405 | |
| 13 | Joachim Israel och Georg Karlsson | Sexualvanor och attityder till sexualitet | | 12 991 | | |
| 16 | E. Dahlström och B. Gardell | Arbetares attityder till arbete och arbetsförhållanden i olika teknologiska miljöer | 36 000 ¹ | | | |
| 17 | C. A. Hessler, N. Stjernquist, J. Westerstahl, G. Wallin och P.-E. Back | Kommunal självstyrelse — kommunal indelning | 131 000 ² | 100 000 ³ | | |
| 27-A | Bengt Kihlman och Gösta Zetterberg | Cellfysiologiska och genetiska effekter av biocider på kulturer av växt- och humanceller | | 300 000 | 114 500 | 114 500 |

Sammandrag

| | |
|--------------|--------------|
| 1965 | 167 000: — |
| 1966 | 926 271: — |
| 1967 | 594 389: — |
| 1968 | 488 684: — |
| <hr/> | |
| Summa Kronor | 2 176 344: — |

¹ Anslag för bestridande av kostnader för de uppgifter, som enligt föreliggande planer skulle utföras under den första arbetsperioden

² Anslag för tiden 15/10—31/12 1965

³ Anslag för planering och igångsättande av undersökningsarbetet 1966

*Under år 1965 utbetalade anslag till forskare**Med anledning av inkomna ansökningar:*

| | | | |
|--|-----------|-----|-----------|
| Professor E. Dahlström och fil. lic. Bertil Gardell | 36 000:— | | |
| Professor Jörgen Westerståhl | 131 000:— | Kr. | 167 000:— |

Bidrag till beredning av forskningsuppdrag:

| | | | |
|-----------------------------------|---------------------|-----|--------------------|
| Professor Gösta Holm m. fl. | 1 540: 35 | | |
| Professor Sven Ulric Palme m. fl. | 1 396:— | | |
| Preceptor Harald Swedner m. fl. | 2 500:— | Kr. | 5 436: 35 |
| | <u>Summa kronor</u> | | <u>172 436: 35</u> |

Administrationskostnader m. m. under år 1965

| | |
|--|-------------|
| Styrelsearvoden..... | 45 750:— |
| Lön till kansliets personal..... | 23 310:— |
| Resekostnader, styrelsemedlemmar..... | 1 397: 80 |
| » , kanslipersonal..... | *4 994: 20 |
| Sakkunnigarvoden..... | 1 200:— |
| Andra förberedelsearbeten med ansökningar..... | 1 368: 28 |
| Ersättning för skrivhjälp m. m. | 1 299: 65 |
| Inventarier..... | 150:— |
| Stencilering och kopiering..... | 1 208: 96 |
| Övriga omkostnader..... | 1 151: 30 |
| Kursdifferenser..... | 29 450:— |
| | <hr/> |
| Summa Kronor | 111 280: 19 |
| | <hr/> <hr/> |

* Häri ingår ersättning till kanslichefen för resa New York—Stockholm med kr. 3 657: 50.

Revisionsberättelse

Styrelsen för stiftelsen riksbankens jubileumsfond har i enlighet med föreskrift i fondens stadgar, antagna av riksdagen den 2 december 1964, till riksdagens revisorer den 23 februari 1966 avgivit berättelse angående stiftelsens verksamhet och förvaltning under år 1965. Revisorerna har vid sin granskning av berättelsen, i vilken finnes intagen balansräkning samt vinst- och förlusträkning, icke funnit anledning till erinran.

Riksbankens revisionsavdelning, som har att utföra den siffermässiga granskningen av jubileumsfondens räkenskaper, har den 9 mars 1966 till riksdagens revisorer överlämnat en P.M. angående granskningen av fondens räkenskaper för år 1965, varöver stiftelsens ordförande den 21 april 1966 avgivit yttrande. Av nämnda handlingar framgår, att vissa erinringar framställts mot gjorda utbetalningar. Då emellertid rättelse vidtagits eller ställts i utsikt, föranleder ifrågakarande erinringar icke något revisorerernas uttalande. Revisorerna önskar dock understryka angelägenheten av att — på sätt förutsatts i revisionsavdelningens P.M. — en närmare precisering kommer till stånd beträffande ordförandens och kanslichefens befogenheter i kameralt avseende samt att för fondens medelsförvaltning upplägges ett mera rationellt bokföringssystem.

Med åberopande av det anförda tillstyrker riksdagens revisorer att ansvarsfrihet för riksbankens jubileumsfonds verksamhet under år 1965 beviljas styrelsen. Stockholm den 28 april 1966.

På riksdagens revisorers vägnar:

HENRY ALLARD

/Per Dahlberg